

Jak nauczyć dziecko współpracy i działania w grupie?

Każde dziecko ma swoje zainteresowania, upodobania i oczywiście własne zdanie. Jednak wraz z pójściem do przedszkola jego wyjątkowy, mały świat zderza się z przyzwyczajeniami i sposobem bycia innych dzieci, nie zawsze przez niego akceptowanym. Jak ułatwić maluchowi ten moment i pomóc nauczyć się współpracować w grupie?

Człowiek to istota społeczna: współpraca z innymi ludźmi jest niezbędna, by mógł prawidłowo funkcjonować w rodzinie, wśród przyjaciół, wreszcie w społeczeństwie. Zasad tego współżycia dziecko uczy się już od najmłodszych lat, najpierw w otoczeniu najbliższych, potem wśród obcych ludzi. Jednak dopiero kontakt z większą grupą rówieśników na neutralnym terenie przedszkola, a następnie szkoły wystawia na poważną próbę umiejętności adaptacji i współpracy. Niestety, nie wszystkim przychodzi to łatwo. Na szczęście ten trudny etap można przejść bezboleśnie i z pożytkiem zarówno dla malucha, jak i dla jego rodziców.

Dlaczego współpraca jest taka ważna?

Zabawa i współpraca z innymi dziećmi rozwija malucha w trzech sferach: emocjonalnej, społecznej i poznawczej. Są one podstawą prawidłowego funkcjonowania psychiki młodego człowieka odnajdującego powoli swoją rolę w społeczeństwie. Wszystkie są od siebie ściśle zależne, rozwój każdej wpływa więc na rozwój pozostałych. Jednak podstawą odpowiedniego stymulowania każdej z tych stref jest kontakt z innymi dziećmi. Wspólna zabawa pozwala we właściwy sposób budować osobowość dziecka i tym samym ułatwić mu w przyszłości funkcjonowanie wśród innych.

Co daje zabawa z innymi dziećmi?

Wspólna zabawa i praca w grupie z innymi dziećmi rozwija malucha przede wszystkim pod kątem odpowiedniej komunikacji. Tym samym dziecko uczy się, jak aktywnie i ze zrozumieniem słuchać oraz jak mówić, by chciano go wysłuchać. W efekcie maluch:

- łatwiej nawiązuje kontakty i utrzymuje relacje,
- uczy się akceptacji siebie i innych,
- uczy się asertywności i bronięcia swojego zdania oraz wyrażania swoich opinii i emocji,
- uczy się dążenia do osiągnięcia wspólnego celu i przestrzegania reguł,
- nabywa umiejętności rozwiązywania konfliktów.

Wszystko to sprawia, że dziecko uczy się zachowań społecznych, ich przewidywania i konsekwencji, jakie ze sobą niosą, co jest niezbędne w byciu aktywnym członkiem większej grupy. Jednym słowem, zabawa to najlepszy sposób nauczenia się przez malucha pracy zespołowej, bez której w dzisiejszym świecie po prostu nie można funkcjonować. Dlatego warto wspierać go w tej sferze już od najwcześniejszych lat życia, bo z pewnością zaowocuje to w kontakcie z rówieśnikami w okresie przedszkolnym i szkolnym.

Zabawy, które rozwijają umiejętność współpracy

Są dwa typy zabaw rozwijających dziecięcą zdolność nawiązywania wartościowych kontaktów z innymi: zabawy zbiorowe i zespołowe. Pierwszy rodzaj aktywności polega na kontakcie z innymi bez podziału na role, natomiast drugi kładzie nacisk na pełnienie konkretnych funkcji i związane z tym przestrzeganie narzuconych z góry zasad. Niezależnie od tego, jaki rodzaj aktywności dla grupy wybierze wychowawca, powinien dopasować je do charakteru dzieci i ich upodobań. Jeden maluch może być bowiem typem społecznika i uwielbiać pracę w dużej grupie, inny z kolei woli być członkiem bardziej kameralnego grona. Najważniejsze, by nie zostawiać żadnego dziecka samemu sobie – nawet silny indywidualista odnajdzie się podczas dnia w przedszkolu, bawiąc się np. w duecie z koleżanką lub kolegą. Jeśli jednak i to nie pomoże w integracji malucha, wychowawca powinien poświęcić mu więcej uwagi i z początku samemu się z nim bawić. W ten sposób poprzez zabawę dowie się, co najbardziej lubi robić podopieczny, i dzięki temu powoli, ale systematycznie zacznie wdrażać go w aktywności uprawiane przez inne dzieci.

3 zabawy pomocne w nauce współpracy

- Głuchy telefon – wychowawca dzieli dzieci na dwie grupy. Wygrywa ta, której członkowie szybciej i jak najdokładniej powtórzą zdanie wymówione przez prowadzącego zajęcia. Kontaktując się ze sobą, dzieci uczą się skracać dystans, a dodatkowo ćwiczą koncentrację i umiejętność aktywnego słuchania.
- Zabawa manualna „zimowy szalik” – na środku sali wychowawca kładzie duży arkusz papieru i różnokolorowe kawałki materiału. Zadaniem dzieci jest stworzenie z nich długiego szalika. Maluchy po kolei przyklejają do arkusza wybrane kolorowe tkaniny. Gdy już wszystkie skrawki zostaną przyklejone, wychowawca wycina z arkusza kształt długiego zimowego szalika dla całej grupy.
- Sprawdzian z nazewnictwa owoców i warzyw – w zabawie biorą udział dwie drużyny. Każda dostaje do dyspozycji dwa pojemniki, po dwie kartki z napisami „warzywa” i „owoce” plus po kilka owoców i warzyw. Zadaniem maluchów jest włożenie do odpowiednio oznaczonych koszyków leżących na stole wymieszanych na stole produktów. Liczy się nie tylko szybkość, ale też bezbłędne dopasowanie do odpowiednich pojemników poszczególnych warzyw i owoców.

Ucząc się współpracy w grupie rówieśników, dziecko nabywa ważnych umiejętności potrzebnych w funkcjonowaniu w społeczeństwie. Dlatego im wcześniej dziecko zacznie socjalizować się poprzez zabawę, tym szybciej zacznie być świadome swoich mocnych i słabych stron oraz – co ważne – szanować innych.